

Innhold

INNLEDNING	9
Bidragene	10
DE POLARE EKSPEDISJONSFILMENE	14
<i>Jan Anders Diesen</i>	
Sjangerens opprinnelse – foredragsfilmen	15
Roald Amundsens sydpolekspedisjon 1910–12	16
Amundsens Nordpol-filmer	18
Polarekspedisjoner i nye former	23
Polarfilm på fjernsyn	24
Børge Ousland – en ny polarfilmer	25
De nye foredragsfilmene	27
DEN NORSKE ARBEIDERFILMEN I MELLOMKRIGSTIDEN	29
<i>Bjørn Sørenssen</i>	
Tidligere filmminnsats – Per Lie og 16 mm-satsingen	29
<i>Samhold må til</i> – Olav Dalgard og gjennombruddet for arbeiderfilmen	32
Valgfilmene fra 1936 og 1938	34
«Organisasjonsfilmene» <i>Det drønner gjennom dalen, Lenkene</i>	
<i>brytes og Gyr i Norden</i>	36
Den norske arbeiderfilmen som motoffentlighet	38
OPPLYSNING TIL FOLKET – INFORMASJONSFILMEN OG KINOENE	41
<i>Gunnar Iversen</i>	
Aktualitetsfilm og industrireportasjer	42
Kortfilmkultur	44
Oslo-filmene	45
En instrumentell genre	48
Harmoni og selvskryt	50
Delte meninger om informasjonsfilm på kino	52
Opplysning til folket	53

SKOLEFILMEN I NORGE – BELÆRENDE LEVENDE BILDER?	55
<i>Jan Anders Diesen og Brit Svoen</i>	
Den første debatten om barna, skolen og kinematografen	56
Pionerene	57
Kommunenes Filmcentral	58
Krav til den didaktiske skolefilmen	59
Et eksempel – overlærer Kviberg og <i>Beveren</i>	61
Gjennomføringsfasen – utviklingen videre	63
Skolefjernsynet – undervisningsfilmen inn i en ny form	65
Spillefilmen vinner terreng	67
EDB og medier	68
Undervisningsfilmen gjenoppstår – på nett	69
Opplevelsen i sentrum	71
Avslutning	72
SMÅ HISTORIER, STORE FORTELLINGER – DEN NORSKE	
FILMREVYEN 1941–63	74
<i>Tore Helseth</i>	
Hva er en filmrevy?	75
Filmrevyen etableres	77
Filmrevy som propaganda	78
Produksjon og distribusjon	80
Finansiering	81
Etterkrigstidas store fortellinger	82
Av interesse for de fleste	84
Avvikling	85
FILMPOESI OG SAMFUNNSKRITIKK – DEN FRIE KUNSTNERISKE	
KORTFILMEN	87
<i>Gunnar Iversen</i>	
Fri kunstnerisk kortfilm	88
Kortfilmproblemer	90
Vendepunkt i kortfilmproduksjonen	91
Poetiske allegorier	93
Kristo-effekten	95
Det rare, det vanskelige og det sinte	97
Ny kunstnerisk frihet	98
Mot vår egen tid	99

FRA CORNELIUS TIL KILLI. NORSK ANIMASJON GJENNOM 100 ÅR.	102
<i>Gunnar Strøm</i>	
Veteranene	104
Reklamefilm.	106
Ivo Caprino	108
Jensenius, Rasmussen og Aronsen	110
Mellomgenerasjonen på 70- og 80-tallet.	112
Festivaler og organisering	114
Aronsen og Filmkameratene.	115
Profesjonalisering.	116
Internasjonal suksess	118
LYDLØS FILM FOR SEENDE MENNESKER – DØVEFILMHISTORIEN I NORGE	121
<i>Aase Lyngvær Hansen</i>	
Film til forlystelse og film til nytte	122
Filmproduksjon i døvemiljø	125
De første filmklubbene.	127
Oslo Døves Smalfilmklubb	128
Filmene.	131
Klubbens videre liv og virke	133
Filmvirksomhet blant døve i Norge i det 21. århundret	134
Avslutning	135
DEN GANG HUSMORFILMEN FANTES	137
<i>Anne Marit Myrstad</i>	
Hva er en husmor?	138
Den driftige husmor.	140
Kjøkkenet som del av industriens geografi	141
Mer framsynt, kunnskapsrik og dynamisk enn mannen	142
Den velstelte kvinne som må formaner.	144
Skjønnhet som krav	145
Husmor, men først og fremst moderne kvinne?	148
Exit husmor.	150
MAINSTREAM FORVIRRING? NORSK UNGDOMSFILM	152
<i>Jo Sondre Moseng</i>	
Hva er en ungdomsfilm?	153
Den første norske ungdomsfilm.	154
Markedsrettede og generelt orienterte ungdomsfilmer.	155
Stemmingsmettet ungdomsfilm – film for voksne?	159
Handlingsmettet ungdomsfilm – film for kidsa?	160

Konfliktlinjer, temaer og ideologiske forestillinger	162
Mestringsstrategier – selvrefleksive troper	165
Avslutning	166
MIGRASJON PÅ FILM: FRA ENSOMME GJESTEARBEIDERE TIL	
DIASPORATRØBBEL	168
<i>Eva Bakøy</i>	
Den norske migrantfilmen: antall, sjanger, etnisitet	170
80-tallet: ensomme gjestearbeidere i fiendtlige omgivelser	172
90-tallet: Integrering er mulig	175
2000-tallet: diasporatilværelsens problemer	177
Avslutning: fra ensomme gjestearbeidere til diasporatrøbbel	182
FILMOGRAFI	184
REFERANSER	191
NOTER	200
BIDRAGSYTERE	209
STIKKORD	210